

เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ได้กำหนดให้มีสภาในกระทรวงศึกษาธิการเรียกว่าคุรุสภา มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดเป็นสถาบันครูระดับชาติ และมีได้เป็นหน่วยราชการขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสภาที่อยู่ในลักษณะของสถาบันอาชีพครู¹

หลักการ หน้าที่และจุดมุ่งหมายของสถาบันอาชีพครู

โดยหลักการของสถาบันอาชีพนั้น จะต้องดำเนินการอย่างมีจุดมุ่งหมายที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับอาชีพและผู้นับประกอบอาชีพนั้น ๆ อย่างเต็มที่ สำหรับสถาบันอาชีพครูนั้น สุรัฐ ศิลปอนันต์² แสดงความคิดเห็นไว้ว่าสถาบันครูต้องเริ่มต้นด้วยการมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินการที่เด่นชัดและแน่นอน หากปราศจากจุดมุ่งหมายหลัก สถาบันก็เป็นเหมือนต้นไม้ขาดแก่น เรือขาดเสา ขอมลุมและกวัดแกว่งไถง่าย เมื่อมีความมุ่งหมายหลักที่เด่นชัดแล้วจึงจะสามารถกำหนดรูปแบบโครงสร้างขององค์การโดยส่วนรวม และโครงสร้างการบริหารภายในได้ และต่อไปนี้คือความมุ่งหมายหลักใหญ่ ๆ ซึ่งอาจนับเนื่องเป็นอุดมการณ์ของสถาบันครู³ ได้

¹ คุรุสภา, ประมวลระเบียบปฏิบัติงานของคุรุสภา (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
พระสุเมรุ, 2515), หน้า 523

² สุรัฐ ศิลปอนันต์, "หลักการของสถาบันครู" ประชาศึกษา, ปีที่ 27 ฉบับที่ 9
(เมษายน 2519), 11 - 14

³ คำว่าสถาบัน สถาบันอาชีพ องค์การอาชีพ หรือสมาคมอาชีพ ในที่นี้ถือว่ามีความหมายเหมือนกันคือการที่บุคคลในอาชีพเดียวกันรวมกลุ่มกันเข้าเพื่อดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
อย่างไรก็ตามสิ่งหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์โดยส่วนรวมต่อผู้นับประกอบอาชีพเดียวกัน

ความมุ่งหมายหลัก 1 : ให้สถาบันอาชีวศึกษาเป็นสถาบันอิสระ และเป็นศูนย์กลาง
หลอมรวมของบุคคลในอาชีวศึกษา

ตามความมุ่งหมายนี้ก็คือสถาบันครูจะต้องสร้างองค์การที่ใหญ่และแข็งแกร่งกว่าเดิม
องค์การที่ใหญ่ย่อมมาจากการมีสมาชิกเป็นปีกแผ่นแน่นหนา และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดจนการ
หลอมรวมองค์การทางอาชีพทุก ๆ ระดับให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นับตั้งแต่ระดับองค์การซึ่ง
มีลักษณะเป็น "ศูนย์" "ชมรม" "กลุ่ม" ต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาระดับท้องถิ่น ระดับ
เขต และระดับประเทศ การหลอมรวมในที่นี้มิได้หมายถึงการยุบรวมใหม่้องค์การเดียว
หากแต่หมายถึงการมีองค์การแม่ที่เป็นศูนย์ประสาน และหลอมรวมพลังความคิด และแนวทาง
ดำเนินการ เพื่อบุคคลในอาชีพได้เป็นปีกแผ่นมั่นคง มีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ และ
ประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ มีศักดิ์ศรี และอำนาจประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่สาธารณชน
องค์การที่ใหญ่ที่แท้จริง ควรจะต้องรวมเอาผู้ประกอบอาชีพการสอนทุกระดับเข้าเป็นสมาชิก
ด้วย นับตั้งแต่ระดับเด็กเล็กจนถึงอาจารย์มหาวิทยาลัย

องค์การที่แข็งแกร่งย่อมเกิดได้จากการเติบโตขององค์การเองประการหนึ่ง เกิด
จากความสามารถในการประสานงาน การขยายการฝึกอบรมบุคคลในอาชีพ การปรับปรุง
การเก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารระหว่างท้องถิ่น จังหวัด เขต และองค์การ
รวมอาชีพ การประเมินผลงานและนโยบายของตัวเอง และการปรับปรุงองค์การตลอดเวลา

ความมุ่งหมายหลัก 2 : สร้างความดีเด่นทางอาชีวศึกษา

แนวคิดหลักของความมุ่งหมายนี้ก็คือ การให้ครูเป็นศูนย์กลางของกระบวนการตัดสินใจ
ใจเกี่ยวกับการสอนและการพัฒนาอาชีวศึกษา ภาวะสำคัญที่จะบรรลุความมุ่งหมายนี้ได้ สถาบัน
อาชีวศึกษาจะต้องริเริ่ม และดำเนินการโครงการพัฒนาการสอน และอาจทำได้โดย

- 1) การช่วยให้ครูปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การจัดโครงการอบรมครู
- 3) การออกใบอนุญาตการเป็นครู

ความมุ่งหมายหลัก 3 : ตลอดจนเพื่อจัดสรรดูแลรักษาและปกป้องสวัสดิภาพ และ
สวัสดิการของครู

แนวคิดหลักก็คือสถาบันครูจะต้องอุทิศตนเองให้แก่ความเสมอภาค ความยุติธรรม และส่วนรวม โดยการสร้างโครงการป้องกันแก้ไข คลี่คลายปัญหาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิ ตามรัฐธรรมนูญและทางอาชีพครู

ความมุ่งหมายหลัก 4: เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาสังคม

อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำให้ครูเป็นผู้นำ และผู้ซัดบักเป่าคลี่คลายปัญหาสังคมอยู่แล้ว โดยอัตโนมัติ โดยเป็นพื้นฐานทางธรรมชาติ ปรัชญา และความรับผิดชอบของอาชีพ สถาบันครูจึงต้องอุทิศตนในเรื่องนี้ด้วยอย่างมาก

มิลเลอร์สัน⁴ (Millerson) กล่าวถึงความมุ่งหมายและหน้าที่ขององค์การอาชีพโดยทั่วไปว่า แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ 1. หน้าที่ขั้นแรก 2. หน้าที่ขั้นรอง หน้าที่ขั้นแรกจะเป็นจุดประสงค์โดยตรงขององค์การและหน้าที่ขั้นรองจะกลายเป็นจุดประสงค์ทางอ้อม ซึ่งได้มาจากจุดประสงค์ขั้นแรกอีกทีหนึ่ง

หน้าที่ขั้นแรกขององค์การได้แก่

1. ก่อให้เกิดการรวมตัวกันขึ้นในระหว่างผู้ประกอบอาชีพ หรือผู้สนใจในอาชีพเดียวกัน
 2. คัดเลือกสมาชิกขององค์การโดยการ สอบหรือทดสอบ
 3. สร้างความก้าวหน้าในด้านวิชาการ ของสาขาวิชาชีพ และประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ
 4. ลงทะเบียนรับรองผู้มีความสามารถประกอบอาชีพได้
 5. ส่งเสริมและรักษาระดับมาตรฐานของวิชาชีพให้อยู่ในระดับสูง
- หน้าที่ขั้นรองขององค์การได้แก่
1. ยกกระดับฐานะของวิชาชีพให้สูงขึ้น

⁴ Geoffrey Millerson, The Qualifying Associations (London: Routledge & Kegan Paul Ltd., 1964), pp. 28 - 32

2. ควบคุมการเข้าสู่วิชาชีพ
3. ปกป้องทั้งผู้ประกอบการอาชีพและสาธารณชน
4. ทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนสมาชิก
5. สนับสนุนกิจกรรมร่วมกับสังคมส่วนรวม และประสานงานกับสถาบันวิชาชีพอื่น ๆ
6. บริการสวัสดิการ

ตามแนวความคิดของการปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา⁵ ได้กล่าวถึงองค์การอาชีพควรมีลักษณะและหน้าที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. เป็นองค์การอิสระ พนจากความผูกพันของระบบราชการ เพื่อให้สามารถควบคุมส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีมาตรฐานในวิชาชีพ โดยคำนึงวัตถุประสงค์

2. ก่อตั้งจากระดับล่างโดยการเลือกตั้งจากสมาชิกระดับตำบล 003318
3. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนอันแท้จริงของครูเพียงองค์การเดียว
4. ควบคุมมาตรฐาน ส่งเสริมวิชาชีพ และจัดสวัสดิการสำหรับครู
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสมาคม หรือชมรมทางวิชาการสาขาต่าง ๆ ขึ้น
6. มีส่วนร่วมกำหนดหรือเห็นชอบในนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ
7. ออกใบอนุญาตประกอบอาชีพแก่ครูอาชีพ ซึ่งเป็นสมาชิกสามัญขององค์การอาชีพ

ครู

จากความคิดเห็นดังกล่าวพอจะสรุปหลักการ หน้าที่ และจุดมุ่งหมายของสถาบันอาชีพครูได้ว่า สถาบันอาชีพครูหรือองค์การอาชีพครูควรจะมีแนวทางดังนี้

- ✓ 1. เป็นองค์การที่เป็นอิสระ และเป็นศูนย์กลางของกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน
2. ทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนสมาชิกขององค์การและร่วมมือประสานงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชน และสมาคมอาชีพอื่น ๆ

⁵คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา (สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย: วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 148.

3. ยกระดับวิชาชีพครู สร้างความก้าวหน้าในอาชีพครู
4. บริการในค่าน้ำสวัสดิการ
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติ
6. ความคุ้มครองประกอบอาชีพครู ซึ่งได้แก่ความคุ้มครองจรรยาบรรณของครู และดอกเบี้ยประกอบอาชีพครู

คุรุสภาสถาบันอาชีพครูไทย

คุรุสภาถือกำเนิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ดังได้กล่าวแล้ว ตามกฎหมายได้เรียกคุรุสภาว่าเป็นสภาของครู แต่ลักษณะการทำงานของคุรุสภาและจุดมุ่งหมายในการที่จัดตั้งคุรุสภาขึ้นมานั้น คุรุสภามีแนวทางของการปฏิบัติงานเป็นสถาบันอาชีพครูของประเทศไทยแต่เพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น โดยดูจากจุดประสงค์ในการตั้งคุรุสภาตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ดังนี้

หลักการใหญ่ของพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 นี้ก็เพื่อให้มีคุรุสภาขึ้น และมีหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้ความคิดเห็นเป็นสภาที่ปรึกษา และรักษานโยบายการศึกษาของชาติ
- 2) เพื่อช่วยฐานะของครู
- 3) ทำหน้าที่แทน ก.พ.

... 6

อำนาจและหน้าที่ของคุรุสภา

ตามพระราชบัญญัติครู (ฉบับ 4) พ.ศ. 2519 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา ดังนี้

- 1) ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป

หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน การฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษา

⁶ ตรี บุญยเกตุ "บันทึกเรื่องพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488" วิทยาคาร
เล่มที่ 45 ตอนที่ 2 หน้า 39.

2) ควบคุมและสอดส่องจรรยาบรรณ และวินัยของครู พิจารณาโทษครูผู้ประพฤติผิด และพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู

3) พิจารณาสีทธิของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

4) ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร

5) พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู

6) ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนแทนคณะกรรมการพลเรือน และแต่งตั้งอนุกรรมการต่าง ๆ ให้มีอำนาจหน้าที่ และปฏิบัติการแทนอนุกรรมการข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ แล้วแต่กรณีสำหรับข้าราชการครู

7) ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดแทน ก.จ. และแต่งตั้งอนุกรรมการให้ มีอำนาจหน้าที่และปฏิบัติการแทนได้ในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการส่วนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด?

ถ้าพิจารณาจากหลักการ จุดมุ่งหมาย และหน้าที่ของสถาบันอาชีวศึกษาซึ่งได้สรุปไว้แล้วนั้นจะเห็นได้ว่า คุรุศึกษามีสิ่งที่เพิ่มขึ้นมาจากหลักการคือ คุรุศึกษามีหน้าที่ในดำเนินงานบริหารบุคคลด้วยโดยทำหน้าที่แทน ก.พ. และ ก.จ. ในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการครู และครูซึ่งสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และในส่วนที่ขาดไปซึ่งคุรุศึกษาไม่ได้ทำตามหลักการของสถาบันอาชีวศึกษาคือการออกไปอนุญาตให้ประกอบอาชีพครู. แต่ทั้งนี้มองโดยส่วนรวมงานซึ่งคุรุศึกษามีหน้าที่ต้องทำนั้นตรงกับหลักการจุดมุ่งหมายและหน้าที่ของสถาบันอาชีวศึกษา โดยแท้

องค์ประกอบของคุรุสภา

คุรุสภาประกอบไปด้วย 1) คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา และ 2) กรรมการที่ปรึกษา

1) คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธาน อธิบดีทุกกรมและหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และ

ให้เลขาธิการคุรุสภาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา

2) กรรมการที่ปรึกษาประกอบไปด้วยสมาชิกคุรุสภาซึ่งกรุงเทพมหานครได้คัดเลือกไว้หนึ่งคน และสมาชิกคุรุสภาซึ่งศึกษาธิการเขตได้คัดเลือกไว้เขตละหนึ่งคน กรรมการที่ปรึกษานี้อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระได้เมื่อลาออกหรือพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกคุรุสภา หรือย้ายไปอยู่นอกเขตที่ตนได้รับคัดเลือก

คณะกรรมการอำนวยการจะต้องประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และในกรณีที่ประธานเห็นว่าเรื่องที่จะประชุมพิจารณานั้นเกี่ยวกับส่วนใดเสียของสมาชิกคุรุสภา หรือเป็นการสมควรที่จะรับฟังความคิดเห็นของกรรมการที่ปรึกษา ให้ประธานมีอำนาจเรียกกรรมการที่ปรึกษามาประชุมร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการได้ แต่ประธานจะต้องเรียกกรรมการที่ปรึกษามาประชุมร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการอย่างน้อยปีละครั้ง⁸

สมาชิกคุรุสภา

ก. คุณสมบัติของสมาชิก ผู้ที่จะเป็นสมาชิกคุรุสภาต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ

1) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาโทษให้จำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยความประมาท

2) ไม่เป็นผู้ที่มีกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตพั่นเพื่อนไม่สมประกอบ

3) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

4) ไม่เคยเป็นผู้ถูกปลดออกหรือไล่ออกจากทางราชการ

5) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

6) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ⁹

ข. ประเภทของสมาชิก สมาชิกคุรุสภามี 3 ประเภทคือ

1) สมาชิกสามัญ ได้แก่ผู้มีพื้นความรู้และอยู่ในเงื่อนไขต่อไปนี้

⁸ราชกิจจานุเบกษา, เรื่องเดียวกัน

⁹รำเลื่อง วุฒิจันทร์ และถวัลย์ สนธิอนุเกราะท์, กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 571

- 1.1 ได้ประกาศนียบัตรวิชาครูหรือสำเร็จวิชาชั้นอุดมศึกษา และ
- 1.2 มีอาชีพเป็นครูสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ หรือได้เคยมีอาชีพเป็นครูสอนในสถานศึกษากังลาวแล้ว เป็นเวลารวมกันไม่น้อยกว่าสี่สิบปี และออกจากตำแหน่งโดยไม่มีความผิด

2) สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ผู้ที่มีพื้นความรู้ในการเป็นครูตามกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษาหรือกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ และจะคงอยู่ในเงื่อนไขของสมาชิกสามัญข้อ 1.2 เมื่อสมาชิกวิสามัญผู้ใดมีพื้นความรู้ตามสมาชิกสามัญข้อ 1.1 ให้สมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกสามัญ และต้องแจ้งให้คุรุสภาทราบ

3) สมาชิกสมทบ ได้แก่ผู้ที่มีพื้นความรู้ประกาศนียบัตรวิชาครู หรือสำเร็จวิชาชั้นอุดมศึกษา แต่มิได้มีอาชีพครู และมีคุณสมบัติตามข้อ ก. ด้วย¹⁰

ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 มาตรา 26 กำหนดว่าครูต้องเป็นสมาชิกคุรุสภา และได้กำหนดว่าครูใดแก่บุคคลต่อไปนี้¹¹

- 1) ข้าราชการครู
- 2) ข้าราชการส่วนจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 3) พนักงานเทศบาลซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาของเทศบาล
- 4) ข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร

¹⁰ ข่าเส็ง วุฒิจันทร์ และถวัลย์ สอนิอนุเคราะห์, เรื่องเดิม หน้า 772

¹¹ ราชกิจจานุเบกษา, เรื่องเดิม

5) ผู้ทำการสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับเงินเดือนเป็นประจำ

การบริหารงานของคุรุสภา

คุรุสภามีคณะกรรมการอำนวยการ เป็นผู้บริหารงานตามอำนาจและหน้าที่ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ โดยมีเลขาธิการคุรุสภาและเจ้าหน้าที่คุรุสภา เป็นผู้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการอำนวยการในความควบคุมของประธานกรรมการอำนวยการหรือผู้ที่ประธานมอบหมาย คณะกรรมการอำนวยการยังมีอำนาจที่จะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนใดคนหนึ่งไปทำการแทนได้

หน่วยงานที่สำคัญของคุรุสภามี 2 หน่วย คือ

ก. สำนักงานคุรุสภา มีหน้าที่ปฏิบัติและดำเนินการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม คณะกรรมการอำนวยการ คุรุสภา มีเลขาธิการคุรุสภาเป็นหัวหน้าและรองเลขาธิการคุรุสภาเป็นผู้ช่วย

ข. องค์การค้ำของคุรุสภา มีหน้าที่ผลิต และจำหน่ายแบบเรียน เครื่องอุปกรณ์การศึกษา เครื่องแบบลูกเสือและเครื่องแต่งกายของครูนักเรียน มีผู้อำนวยการองค์การค้ำของ คุรุสภาเป็นหัวหน้า และรองผู้อำนวยการองค์การค้ำของคุรุสภาเป็นผู้ช่วย

นอกจากนี้ ยังมีสำนักงานสาขาส่วนภูมิภาค คือ

1. แผนกคุรุสภาจังหวัด มีศึกษาธิการจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการของคุรุสภา ในจังหวัดนั้น ๆ เรียกว่า "เจ้าหน้าที่คุรุสภาประจำจังหวัด"

2. แผนกคุรุสภาประจำอำเภอ มีศึกษาธิการอำเภอเป็นเจ้าหน้าที่ ดำเนินกิจการของคุรุสภาในอำเภอ นั้น ๆ เรียกว่า "เจ้าหน้าที่คุรุสภาประจำอำเภอ" ⁽²⁾ 2

สำนักงานคุรุสภา

สำนักงานคุรุสภาได้แบ่งส่วนงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ

²(2) คุรุสภา, 30 ปีของคุรุสภา (กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2518),

ก. ฝ่ายธุรการและการเงิน มีหน้าที่ปฏิบัติงานเลขานุการ การเงิน การบัญชี การทะเบียนสมาชิก การพัสดุและสถานที่ และกิจการอื่น ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายใด โดยเฉพาะ แบ่งเป็น 4 แผนกคือ

1. แผนกสารบรรณ
2. แผนกการเงิน
3. แผนกทะเบียน
4. แผนกพัสดุและสถานที่

ข. ฝ่ายวิทยกิจ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการอันเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของคุรุสภา ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติครู และปฏิบัติงานทางด้านธุรการอันสืบเนื่องจากภาควิชาการนั้นด้วย งานของฝ่ายวิทยกิจดำเนินการไปในรูปของคณะกรรมการหรืออนุกรรมการเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้น จึงมีระเบียบและวิธีปฏิบัติงานของฝ่ายวิทยกิจ ซึ่งพอจะจำแนกออกได้คือ ปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแล้วแต่กรณี ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของฝ่ายโดยเฉพาะ และปฏิบัติงานธุรการให้คณะอาจารย์และประสานงานวิชาการ หรือทำงานร่วมกับคณะอาจารย์ในบางเรื่อง เช่น การสอนวิชาชุดไปรษณีย์และการเผยแพร่วิชาการ เป็นต้น ฝ่ายวิทยกิจแบ่งออกเป็น 3 แผนก คือ

1. แผนกส่งเสริมวิชาการ
2. แผนกห้องสมุด
3. แผนกวารสาร

ค. ฝ่ายสวัสดิการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมฐานะของสมาชิกและครอบครัว และการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ แก่สมาชิก แบ่งเป็น 3 แผนกคือ

1. แผนกสวัสดิการ
2. สถานพยาบาลของคุรุสภา
3. แผนก ช.พ.ค.

ง. ฝ่ายงานข้าราชการและการโรงเรียนราษฎร์ มีหน้าที่ปฏิบัติกิจการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนแทน ก.พ. สำหรับข้าราชการครู และปฏิบัติกิจการตาม

กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน งานเกี่ยวกับวินัย งานเกี่ยวกับการควบคุมและสอดส่องจรรยาบรรณและวินัยครู และงานเกี่ยวกับครูและการโรงเรียนราษฎร์ แบ่งส่วนงานออกเป็น 5 แผนก

1. แผนกทะเบียนประวัติข้าราชการ
2. แผนกวินัยและเรื่องราว
3. แผนกครูและการโรงเรียนราษฎร์
4. แผนกข้าราชการ 1
5. แผนกข้าราชการ 2

นอกจากนี้ คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาได้กำหนดให้มี "คณะอาจารย์" ในสำนักงานคุรุสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่ปฏิบัติงานทางวิชาการ และกิจการอื่นตามที่สำนักงานคุรุสภามอบหมาย

สถานศึกษาที่พบครูในต่างประเทศ

๒๒-๓๑

ในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาครูมีควมถนัดในตัว และมองเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มกันเป็นองค์การ หรือสมาคมครูในแบบต่าง ๆ มากมาย จุดประสงค์ในการจัดตั้งองค์การหรือสมาคมครูเหล่านี้แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่นบางกลุ่มจัดตั้งขึ้นในหมู่ครูที่สอนระดับชั้นเดียวกัน มีความสนใจอย่างเดียวกัน หรือมีฉันทนคติตั้งองค์การครูขึ้นเพื่อช่วยเหลือในด้านการสอน เป็นต้น กล่าวได้ว่าในประเทศสหรัฐอเมริกามีสมาคมของครู และสมาคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษามากกว่า 1500 สมาคม¹³ ถ้าจะแบ่งระดับของสมาคมในประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะได้ดังนี้

1. สมาคมระดับท้องถิ่น (local organization) เป็นกลุ่มหรือสมาคม

¹³ Leo M. Chamberlain and Leslie W. Kindred, The Teacher and School Organization. (New Jersey: Prentice - Hall, Inc., 1966), p. 417

ของครูกลุ่มย่อย ๆ ซึ่งกระจายอยู่ทั่ว ๆ ไปในท้องถิ่นต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้¹⁴

- 1) ปรับปรุงบริการทางด้านวิชาชีพของสมาชิก
- 2) ปรับปรุงเนื้อหาวิชา วิธีสอน และการสอนของครูให้ดีขึ้น
- 3) สร้างขวัญของหมู่คณะให้ดีขึ้น
- 4) ปรับปรุงสภาวะการทำงานและสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก
- 5) ให้บริการแก่ชุมชนและพลเมืองหลายวิธีด้วยกัน
- 6) เผยแพร่เกียรติคุณของสมาคมและวิชาชีพครู

กิจกรรมของสมาคมแบ่งได้ดังนี้คือ

1. เพื่อยกระดับความเป็นมิตรและชื่อเสียงอันดีในบรรดาสมาชิกด้วยกัน
2. เผยแพร่วัฒนธรรมอันดีในหมู่สมาชิก
3. ยกระดับฐานะวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
4. ยกระดับสวัสดิการของสมาชิกวิชาชีพครูให้ดีขึ้น

2. สมาคมระดับรัฐ¹⁵ (state association) ทุกรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างก็มีสมาคมครูในระดับรัฐของตนเอง มีการดำเนินงาน มีสำนักงานเป็นของตนเอง มีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือครูและสนับสนุนด้านวิชาชีพครูให้ดีขึ้น

3. สมาคมระดับชาติ (national association) เป็นสมาคมของครูที่ใหญ่ที่สุดที่สำคัญและมีชื่อเสียงมากได้แก่สมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association) และสหพันธ์ครูแห่งอเมริกา (American Federation of Teachers) มีชื่อเรียกย่อ ๆ ว่า A.F.T.

¹⁴ สาร์วอด อุพินทุ, "การศึกษาสถานะครูของประเทศในภาคพื้นอาเซีย", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507), หน้า 51

¹⁵ Chamberlain and Kindred, op. cit., p. 423.

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทและกิจกรรมของสถาบันครูของประเทศอื่นนอกเหนือไปจากครูสภา จึงขอนำเอาสถาบันวิชาชีพครูของสหรัฐอเมริกามาก้าวพอเป็นสังเขปดังนี้

สมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association) มีชื่อเรียกโดยทั่วไปว่า NEA เดิมการก่อตั้งสมาคมนี้ขึ้นนั้น เกิดจากครูในรัฐต่าง ๆ ได้มาประชุมกันในเมืองฟิลาเดลเฟียในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1857 เพื่อก่อตั้งสมาคมทางวิชาชีพของตนเองขึ้นครั้งแรกมีชื่อว่า "สมาคมครูแห่งชาติ" (National Teachers' Association) จุดประสงค์ในครั้งแรกที่ก่อตั้งสมาคมครูแห่งชาติคือ "เพื่อเพิ่มความก้าวหน้าและความสนใจในวิชาชีพครู พร้อมทั้งสนับสนุนในด้านการศึกษา"¹⁶

ในเวลาต่อมา "สมาคมครูแห่งชาติ" ได้รวมตัวกับสมาคมทางการศึกษาอื่นอีก 2 สมาคม และตั้งชื่อใหม่เป็น National Education Association ในปี 1906 สภา kong เกรสได้ตรากฎหมายรับรอง NEA และให้ใช้ชื่อว่า National Education Association of the United States¹⁷

ปัจจุบันสำนักงานของ NEA ตั้งอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ไม่ห่างจากทำเนียบขาวเท่าใดนัก และเป็นพี่รวมของสมาคมทางการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ

องค์ประกอบของ NEA

NEA ปกครองและวางนโยบายการบริหารโดยสมัชชาใหญ่ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนของสมาชิกจำนวน 8,000 คน จากสมาคมต่าง ๆ และมีการประชุมกันปีละ 1 ครั้ง การบริหารงานนี้กระทำโดยผ่านทางคณะกรรมการที่มีชื่อว่า Board of Directors คณะกรรมการนี้มีทั้งหมดประมาณ 92 คน¹⁸ สมัชชาเป็นผู้เลือกขึ้นจากตัวแทนของสมาคมจากรัฐต่าง ๆ

¹⁶ Edgar B. Wesley, NEA: The First Hundred Years (New York: Harper & Brathers Publishers, 1957) p. 23

¹⁷ T.M. Stinnett, Professional Problems of Teachers (New York: The Mc Millan Company, 1970), pp. 381 - 82

¹⁸ Ibid., p. 383

(จำนวนบุคคลในสมาชิกและคณะกรรมการนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกของแต่ละสมาคมในระดับรัฐ และระดับท้องถิ่น ซึ่งมีสิทธิส่งผู้แทนเข้าประชุมโดยคิดจากร้อยละของสมาชิก)

นอกจาก Board of Directors แล้ว การบริหารงานของ NEA ยังมีคณะกรรมการอีก 2 คณะ ช่วย Board of Directors ทำงานคือ

Board of Trustees

Executive Committee

สำนักงานและหน่วยงานต่าง ๆ ของ NEA

งานในสำนักงานใหญ่ของ NEA อยู่ในความควบคุมของเลขาธิการฝ่ายบริหาร (executive secretary) แบ่งงานทั้งหมดออกเป็น 18 ฝ่ายด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น

ฝ่ายบัญชี

ฝ่ายวารสาร NEA

ฝ่ายการวิจัย

ฝ่ายบริการด้านสื่อการสอน

ฝ่ายทัศนศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ NEA ยังมีคณะกรรมการซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานเฉพาะเรื่องอีก 25 คณะ และหน่วยงานเฉพาะเรื่องอีก 34 หน่วยงาน เช่น หน่วยงานเกี่ยวกับศิลปศึกษา หน่วยงานเกี่ยวกับครูใหญ่ประถมศึกษา หน่วยงานเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เป็นต้น¹⁹

สมาชิกภาพ

บุคคลใดก็ตามที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา และมีความสนใจและสนับสนุนในกิจการทางการศึกษาแล้วสามารถเป็นสมาชิกของ NEA ได้ สมาชิกมี 3 ประเภทคือ

1. สมาชิกประจำการ (active members) คือผู้ที่ทำหน้าที่สอนหรือทำงานทางด้านการศึกษา

¹⁹Elizabeth L. Useem (ed.), The Education Establishment (New Jersey: Prentice - Hall, Inc., 1974), p. 60.

2. สมาชิกสมทบ (associate members) คือผู้ที่สนใจและสนับสนุนในกิจการด้านการศึกษา แต่ไม่ใช่ผู้ทำการสอนหรือทำงานด้านการศึกษาโดยตรง

3. สมาชิกนอกระจำการ (retired members) คือผู้ที่เคยเป็นสมาชิกประจำการได้ 5 ปี แล้วออกจากงานไป

งานต่าง ๆ ของ NEA²⁰

การที่จะนำเอาผลงานของ NEA มากล่าวทั้งหมดในที่นี้ย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะ NEA ตั้งมาได้ 100 ปีมาแล้ว และหน่วยงานต่าง ๆ ของ NEA ก็มีมากมาย สลับซับซ้อนต่อไปนี่คืองานต่าง ๆ ของสถาบันนี้ซึ่งกล่าวอย่างกว้าง ๆ แต่เป็นงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกเป็นส่วนรวม

1. งานด้านหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

กล่าวได้ว่า NEA พิมพ์หนังสือ และสิ่งพิมพ์ในด้านวิชาชีพนี้มากกว่าองค์การทางการศึกษาใด ๆ ในโลก ถ้าจะนับก็จะได้มากกว่า 500 ล้านหน้าต่อปี

2. งานทางด้านการวิจัย

งานทางด้านนี้มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการครู เช่น เรื่องเงินเดือน การว่างงาน และการออกจากงาน เป็นต้น หน่วยงานที่ทำงานทางด้านการวิจัยของ NEA นี้ จะเป็นคลังแห่งข้อมูลทุกชนิดทางการศึกษา

3. งานด้านช่วยเหลือครู

งานด้านนี้คือช่วยเหลือและต่อสู้แทนครูที่ถูกไล่ออกจากงานโดยอภิศรรรม และป้องกันโครงการของโรงเรียนต่าง ๆ ในพ้นจากการโจมตีโดยไม่สมควร

4. งานด้านประชาสัมพันธ์

งานด้านนี้มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าด้านอื่น ๆ เพราะจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความเข้าใจด้านการศึกษาดีขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ของ NEA จะส่งข่าว

²⁰ Stinnett, op. cit., pp. 388 - 89

และข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและโรงเรียนไปยังหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ และมีการนิตราขาย การเองแล้วนำไปเสนอทางโทรทัศน์เป็นประจำ

5. งานคานกฏหมาย

งานคานนี้เกี่ยวกับกฎหมายการศึกษา ซึ่งมีผลต่อโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ

6. งานคานสวัสดิการครู

งานส่วนใหญ่ของ NEA เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสวัสดิการของครู และเกี่ยวกับการทำงานของครู เช่น เรื่องเงินเดือน การว่างงาน การออกจากงาน และมาตรฐานของวิชาชีพ องค์การครูระดับชาติอีกแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกาคือสหพันธ์ครูอเมริกา ซึ่งมีชื่อย่อว่า AFT (American Federation of Teachers) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1916 และเข้าร่วมอยู่ในภาคีเดียวกันกับสหพันธ์แรงงานแห่งอเมริกา (American Federation of Labour) จุดประสงค์ของ AFT มีดังนี้

1. เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาคมครูในระดับต่าง ๆ
2. เพื่อให้ครูได้รับความยุติธรรมอันเหมาะสมตามสิทธิอันควรจะได้
3. เพื่อยกระดับมาตรฐานของอาชีพครูโดยให้หลักประกันอันมั่นคง ซึ่งได้แก่การบริการทางวิชาชีพที่ดีที่สุด
4. สนับสนุนโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความสามารถที่จะจัดให้นักเรียนออกไปสู่สังคมที่ประกอบไปด้วยการเมืองหรืออุตสาหกรรมได้
5. สนับสนุนทางคานสวัสดิการแก่เด็กทั้งหลายโดยให้มีโอกาสในทางการศึกษาให้มากขึ้น

สมาชิกของ AFT

ผู้ที่เป็นสมาชิกของ AFT ได้แก่ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับทางการศึกษา ครูในโรงเรียน รัฐบาลทั่ว ๆ ไป ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ทำหน้าที่แทน ยกเว้น ผู้ทำหน้าที่ดูแลทางการศึกษา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล (superintendent) โดย AFT ให้ความเห็นว่าเป็นประชาธิปไตยจะไม่มีอยู่ในสมาคมทางการศึกษา ถ้ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอยู่ด้วย เพราะครูจะ

ไม่กล้าแสดงความเห็นขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่เหล่านี้²¹

ตามความเป็นจริงสมาคม NEA และ AFT ต่างก็เป็นสมาคมระดับชาติที่มีความสำคัญพอ ๆ กัน แต่วิธีการดำเนินงานของสองสมาคมนี้มักขัดแย้งกัน โดยเฉพาะในส่วนของสมาชิก AFT มีสมาชิกส่วนใหญ่มาจากสมาคมระดับท้องถิ่น แต่ NEA สมาชิกจะมาจากสมาคมระดับรัฐ อย่างไรก็ตามจุดประสงค์ของสมาคมทั้งสองศึกษาแล้วจะมุ่งสู่ตัวของครู มาตรฐานของอาชีพครู ส่งเสริมทางวิชาการและช่วยเหลือค่านสวัสดิการครูเหมือน ๆ กัน

สำหรับประเทศในย่านเอเชียซึ่งเป็นประเทศใกล้เคียงกับประเทศไทยนั้น แทบทุกประเทศจะมีสมาคมทางการศึกษา หรือสมาคมทางอาชีพครูทั้งนั้น สมาคมเหล่านี้บางสมาคมจะอยู่ในรูปของ union เช่น ในประเทศอิสราเอล (Israel Teacher's Union) และในประเทศญี่ปุ่น (The Japan Teachers Union) บางสมาคมอยู่ในรูป confederation เช่นในประเทศปากีสถาน (All Pakistan Teachers' confederation) และในประเทศนิวซีแลนด์ สมาคมทางการศึกษามีชื่อว่า New Zealand Educational Institute

การที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีองค์กรทางวิชาชีพครู หรือสถาบันทางอาชีพครูนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าทุกประเทศต่างมองเห็นความสำคัญของอาชีพครูเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากรัฐบาลของแต่ละประเทศนั้นย่อมมีภาระอันหนักในเรื่องการบริหารงานด้านอื่น ๆ ซึ่งจะมาเอาใจใส่ดูแลครูโดยที่ถ่วงยอมเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นผู้ที่อยู่ในอาชีพครูจึงต้องรวมกันจัดตั้งองค์กรหรือสถาบันทางอาชีพขึ้น เพื่อปกป้องดูแลกันเอง และองค์กรของอาชีพครูจะดำเนินงานไปได้โดยลสม จุดมุ่งหมายเพียงใดก็ย่อมเกิดจากความพึงพอใจ และร่วมมือร่วมใจจากสมาชิก ซึ่งความพึงพอใจและร่วมมือร่วมใจจากสมาชิกย่อมมาจากผลงานของสถาบันหรือองค์กรนั้น เป็นวงจรเกี่ยวพันกันตลอดไป

สำหรับในการวิจัยนี้มุ่งจะศึกษางานหรือบทบาทและกิจกรรมของคุรุสภาในขอบเขต 3 ด้าน คือ

²¹ Ibid., p. 329

1. บทบาทและกิจการมคานวิชาการ
2. บทบาทและกิจการมคานสวัสดิการ
3. บทบาทและกิจการมคานการบริหารงานบุคคลแทน ก.พ. และ ก.จ.

1. บทบาทและกิจการมคานวิชาการ

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าคุณภาพของการศึกษาในแต่ละประเทศนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ครูจำเป็นจะต้องปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ให้ทันสมัย ทันต่อโลกอยู่เสมอ ครูสามารถปรับปรุงตนให้เป็นผู้มีการศึกษา มีคุณภาพสูงขึ้น ผลสะท้อนจะมีไปถึงเกียรติภูมิของวิชาชีพครูด้วย โดยที่วิชาชีพครูจะมีคุณภาพดีเสมอหน้ากับวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมในด้านวิชาการให้กับครู องค์กรทางอาชีพของครูจึงควรมีบทบาทในด้านวิชาการด้วย

สุรัฐ ศิลปอนันต์²² กล่าวว่า เพื่อสร้างความดีเด่นทางอาชีพครูสถาบันทางอาชีพครูควรมีโครงการ เพื่อการพัฒนาการสอนให้กับครูซึ่งทำได้โดย

- 1) จัดศูนย์บริการข้อมูลและข่าวสาร แก่ครูและสมาชิก
- 2) การจัดโครงการอบรม ซึ่งเป็นกรอบรมก่อนเข้าสู่อาชีพครู และฝึกอบรมระหว่างกรประกอบอาชีพครู
- 3) การออกใบอนุญาตการเป็นครู

จากหนังสือ Survey of the Status of the Teaching Profession in Asia ได้กล่าวถึงสถานะทางวิชาการของครู ซึ่งเกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้คือ

การเข้าสู่อาชีพครู ในที่นี้หมายถึงการกำหนดความรู้ขั้นแรกที่จะเข้ามาสู่การฝึกหัดเป็นครู ช่วงเวลาของการฝึกหัดเป็นครู การออกใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพครู

²² สุรัฐ ศิลปอนันต์ เรื่องเดิม, หน้า 13

²³ World Confederation of Organizations of the Teaching Profession, Survey of the Status of the Teaching Profession in Asia (New Delhi India, 1963), pp. 1 - 28

ข. การพัฒนาความรู้และการให้การอบรมระหว่างปฏิบัติงาน

จอห์น มิลเลอร์สัน²⁴ พูดถึงสมาคมทางอาชีพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความรู้ให้กับสมาชิกนั้นทำได้หลายอย่าง เช่น การพบปะประชุมกัน การออกหนังสือพิมพ์ การแนะนำทางความรู้ หอสมุด การให้คำปรึกษาทางเทคนิค การลงทะเบียนรับรอง การมีกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมอื่น ๆ

พอจะสรุปได้ว่าสมาคมทางวิชาชีพควรจะมีบทบาทและกิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการให้กับสมาชิกดังนี้

1. การออกใบอนุญาตและลงทะเบียนรับรองให้ประกอบอาชีพ
2. การอบรมครู
3. บริการข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ เช่น มีการออกวารสาร
4. หอสมุด
5. การพบปะประชุมกันระหว่างสมาชิก
6. การให้คำแนะนำปรึกษาหารือด้านวิชาการ
7. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมอื่น ๆ

สถาบันครูของสหรัฐอเมริกา NEA มีกิจกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมวิชาการดังนี้

คือ

1. มีการออกวารสารสิ่งพิมพ์ให้กับสมาชิก NEA พิมพ์วารสารที่ชื่อ NEA Journal ออกเป็นประจำสำหรับให้สมาชิก นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในส่วนงานของ NEA ต่างก็มีสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ออกเป็นประจำ ประมาณ 200 กว่าชนิด ทั้งหมดนี้จะเป็นประเภท หนังสือ บทความการวิจัย จุลสาร ประกาศต่าง ๆ ตลอดจนหนังสือประจำปี²⁵
2. มีบทบาทในด้านคุณแลมาตรฐานของการประกอบอาชีพ โดยมีคณะกรรมการการศึกษาครูและมาตรฐานอาชีพ (National Commission on Teacher Education and

²⁴ Millerson, op. cit., p. 208

²⁵ Stinnett, op. cit., p. 388

Professional Standards) และมีนโยบายสนับสนุนให้ครูซึ่งมีวุฒิต่างค่าปริญญาตรี
เข้าสอนในโรงเรียนระดับต่าง ๆ

นอกจากนี้แล้ว NEA มีหน่วยงานต่าง ๆ อีกมากที่สนับสนุนด้านวิชาการให้กับสมาชิก
ที่สำคัญ ๆ เช่นการบริการค่านอุปกรณ์การสอน และการรวมกลุ่มครูที่สนใจเฉพาะเรื่อง เช่นครู
สอนวิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

สำหรับสมาคมทางอาชีพครูในแถบเอเชีย ซึ่งมีบทบาทในด้านจัดกิจกรรมเสริมความรู้ให้
กับสมาชิก เท่าที่ศึกษาคู่มือหลาย ๆ ประเทศที่ทำเหมือนกันคือจัดพิมพ์วารสารด้านความรู้ส่งไปให้
สมาชิก แต่มีบางประเทศเท่านั้นที่จัดการอบรมครูประจำการ ได้แก่ประเทศเหล่านี้คือ ญี่ปุ่น
นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้จะจัดทำขึ้นโดยหน่วยงาน
ของรัฐบาล

งานด้านส่งเสริมวิชาการของคุรุสภา

จากหนังสือ 30 ปี ของคุรุสภาซึ่งถือได้ว่าเป็นหนังสือที่ได้รวบรวมกิจกรรมต่าง ๆ ของ
คุรุสภาในรอบ 30 ปีที่ผ่านมาได้รายงานถึงงานด้านวิชาการซึ่งคุรุสภาจัดให้กับสมาชิกดังนี้

1. ออกวารสารวิทยากร และวารสารประชาศึกษา
2. จัดพิมพ์ตำราวิชาชุดครูวิชาต่าง ๆ
3. จัดพิมพ์หนังสือชุดภาษาไทย
4. จัดพิมพ์หนังสือวรรณกรรมเพื่อการศึกษา
5. จัดแปลตำราภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย
6. จัดปาฐกถาเพื่อการศึกษาระหว่างปีภาคฤดูร้อน
7. การเดินทางเพื่อการศึกษาระหว่างปีภาคเรียนฤดูร้อน
8. การอบรมเพื่อการศึกษาระหว่างปีภาคเรียนฤดูร้อน
9. การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อการศึกษาในระหว่างปีภาคเรียนฤดูร้อน
10. ก่ออบรมเพื่อเตรียมสอบวิชาชุดครู ป.กศ. และ ป.ม.
11. การอบรมเพื่อสอบวิชาชุด (อ.ส.ช.)
12. การสอนวิชาชุดครูทางไปรษณีย์
13. การเผยแพร่วิชาการแก่สมาชิกในส่วนภูมิภาค

14. จัดบรรยายวิชาชุดครู ป.กศ. และ ป.ม. ทางวิทยุศึกษา
15. จัดตั้งชุมนุมภาษาไทย
16. จัดปาฐกถาของคุรุสภา
17. จัดตั้งชุมนุมคณิตศาสตร์
18. งานวิจัยทางการศึกษา
19. การให้เงินช่วยเหลือกระทรวงศึกษาธิการ ในการอบรมครู
20. จัดบริการห้องสมุด
21. ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อรับทุนไปศึกษา ณ ต่างประเทศตามความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ

2. บทบาทและกิจกรรรมด้านสวัสดิการ

คำว่า "สวัสดิการ" หมายถึงผลประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน ทั้งในขณะที่บุคลากรยังปฏิบัติงานอยู่ หยุดพักงานชั่วคราว และในระหว่างพ้นจากงาน เพื่อบำรุงขวัญของบุคลากร ให้บุคลากรได้ทำงานอย่างมีความสุข มีความพอใจกับงานและมีประสิทธิภาพ สวัสดิการอาจให้เป็นเงิน หรือให้เป็นบริการความสะดวกต่าง ๆ ก็ได้ แต่จะต้องเป็นการให้เป็นพิเศษเพิ่มเติมเงินเดือนหรือค่าจ้างปกติ สวัสดิการที่หน่วยงานจัดให้อาจเกี่ยวกับสุขภาพ ความปลอดภัย ความสะดวกสบายต่าง ๆ การศึกษาและข่าวสารประกอบความรู้ ความมั่นคงในทางการเงิน การพักผ่อนหรือสันทนาการ การให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาทั้งในคานส่วนตัวและครอบครัว และการให้ผลประโยชน์หรือความสนใจในส่วนที่เกี่ยวกับชุมนุมชนหรือสังคมทั่วไป²⁶

นายเชื้อ วิชัยดิษฐ์ กล่าวว่า "สวัสดิภาพของครูหมายถึงการให้ความคุ้มครอง และการช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูรู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงานแล้วทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำการสั่งสอนและอบรมเด็กตามหน้าที่สำคัญสำหรับครู"²⁷

²⁶ ภิญโญ สาคร, การบริหารงานบุคคล (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 387

²⁷ เชื้อ วิชัยดิษฐ์, ครูและเสถียรภาพของประเทศ การประชุมทางวิชาการของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย (กุมภาพันธ์, 2513), 4

โดยสรุปพอจะมองเห็นได้ว่าสถาบันอาชีวศึกษาควรมีบทบาทและกิจกรรมด้านสวัสดิการให้กับสมาชิกทั้งที่ยังปฏิบัติงานอยู่ และเมื่อออกจากงานไปแล้ว เพื่อเพิ่มความมั่นคงในการปฏิบัติงาน การบริการทางด้านสวัสดิการสถาบันอาชีวศึกษาสามารถทำได้หลายอย่าง เช่น ความมั่นคงทางการเงิน กานสุขภาพ และสันทนาการ

สุรัฐ ศิลปอนันต์²⁸ ได้กล่าวถึงหลักการของสถาบันครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้เพื่อจัดสรรดูแลรักษาและปกป้องสวัสดิภาพและสวัสดิการของครูว่าควรมีกิจกรรมดังนี้

1. ตรากฎหมายให้สถาบันครูมีสิทธิในการต่อรองและเจรจาแทนอย่างเต็มภาคภูมิ
 - จัดให้มีบริการและความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหากฎหมายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เมื่อสิทธิเสรีภาพของครูถูกข่มขู่ล่วงละเมิด
 - ปรับปรุงและต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเสรีภาพของครู
 - สร้างและรักษาจรรยาบรรณของครูให้มีผลในทางบวกมิใช่เข้ามาเป็นเครื่องมือเล่นงานห้าห้าครู
2. ต้องมีแผนงานเกี่ยวกับการต่อสู้ให้ได้มาและธำรงรักษาไว้ซึ่งสิทธิของครู
 - สิทธิเกี่ยวกับสัญญาเงื่อนไขการทำงาน
 - สิทธิเกี่ยวกับฐานะทางสังคม (ฐานะของอาชีพ)
 - สิทธิตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญ
 - สิทธิต่อประโยชน์เกื้อกูล เช่น การลดค่าโดยสารยานพาหนะต่าง ๆ การลดค่าธรรมเนียมบางประเภท การยกเว้นภาษีบางประเภท ฯลฯ
 - สิทธิในการได้รับผลตอบแทนสมศักดิ์ศรี และความทุกข์ยากในการประกอบอาชีพในเขตกันดารและอันตราย เช่นครูใน 3 จังหวัดภาคใต้

จากรายงานการสำรวจสถานะของครูในเอเชีย การสำรวจสถานะทางเศรษฐกิจ

²⁸สุรัฐ ศิลปอนันต์ เรื่องเดิม, หน้า 13 - 14

ของครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ นั้น คำถามในแบบสำรวจจะถามถึงสิ่งต่อไปนี้คือ²⁹

1. บ้านที่อยู่อาศัย
2. การประกันสังคมแบบต่าง ๆ
3. การประกันสุขภาพ
4. สมาคมเพื่อการสงเคราะห์
5. การช่วยให้บุตรครูได้ศึกษาเล่าเรียนโดยไม่ต้องเสียเงิน

และจากรายงานนี้มีสิ่งที่น่าสนใจหลายประการคือ

1. ในเรื่องบ้านที่อยู่อาศัย สมาคมครูของประเทศอิสราเอลจัดเงินยืมให้ครูขอ ยืมไปสร้างบ้านได้ เช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีสมาคมสงเคราะห์เพื่อผลประโยชน์ของครู (Teachers' Mutual Benefit Society) ในประเทศอินโดนีเซียสมาคมครูได้ร่วมมือกับ สมาคมการเคหะเพื่อจัดเรื่องที่อยู่อาศัย
 2. การประกันสังคมแบบต่าง ๆ ไม่ปรากฏในรายงานว่าการประกันสังคมนี้จัดโดย สมาคมครู ยกเว้นมีประเทศเดียวที่จัดคือสถาบันการศึกษาแห่งประเทศนิวซีแลนด์
 3. การประกันสุขภาพ ไม่มีในรายงาน เช่นเดียวกันว่าสมาคมครูในประเทศ ไคมางจัด ส่วนมากจัดโดยรัฐบาล
 4. สมาคมเพื่อการสงเคราะห์ มีหลายประเทศที่สมาคมครูได้จัดทำ เช่นใน ประเทศออสเตรเลีย เกาหลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ เป็นต้น
 5. การให้การศึกษาแก่บุตรครูโดยไม่คิดเงิน ไม่ปรากฏว่ามีสมาคมครูในประเทศ ไคจัด แทบทุกประเทศรัฐบาลจัดการศึกษาโดยให้เปล่าแก่ประชาชนโดยทั่วไปอยู่แล้ว
- ในประเทศแถบเอเชียมีอยู่ประเทศหนึ่งซึ่งมีการจัดสวัสดิการให้กับครูที่น่าสนใจคือ สถาบันสวัสดิการครูในไต้หวัน สถาบันนี้มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษคือ Teacher Welfare Institution in Taiwan ดำเนินงานคล้าย ๆ กับครูสภาของเราในบางส่วน โดยเฉพาะ

²⁹World Confederation of Organizations of Teaching Profession, op. cit., p. 34

งานด้านสวัสดิการ แต่มีผลงานที่ก้าวหน้าไปอย่างน่าชมเชย³⁰ การจัดตั้งสถาบันนี้เกิดจากความ
ร่วมมือของรัฐบาลและประชาชน โดยมีจุดประสงค์จะส่งเสริมเสถียรภาพให้แก่อาชีพครู ซึ่งจะมีผล
โยงไปถึงการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนด้วย กิจกรรมของสถาบันนี้มีดังนี้

1. ส่งเคราะห์การสมรส
2. ส่งเคราะห์งานศพ
3. ส่งเคราะห์เมื่อประสบอุบัติเหตุและภัยจากโจรหรือจากธรรมชาติ
4. ใ้ทุนการศึกษาบุตรครู
5. มีเงินกู้ให้ครูยืมไปสร้างบ้านและศึกษาต่อ
6. สร้างหอพักครู
7. ส่งเคราะห์ครูสูงอายุ

รายได้ของสถาบันนี้ได้จากสมาคมผู้ปกครอง ได้รับจากส่วนแบ่งจากค่าลงทะเบียน
นักเรียนประถม มัธยมทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทห้างร้าน
องค์กร และหน่วยราชการบางแห่ง

สมาคมการศึกษาแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (NEA) ได้จัดดำเนินการด้าน
สวัสดิการครูมาตลอด โดยในตอนแรกคำนึงถึงค่าเงินเดือนของครูก่อน ต่อ ๆ มาได้ดำเนินการ
ในด้านสภาพการทำงานของครู บำเหน็จบำนาญ การว่าง และท้ายสุด NEA ได้มีหน่วย
งานสำคัญ ๆ เกี่ยวกับสวัสดิการของครูโดยเฉพาะเช่น คณะกรรมการเงินเดือน คณะกรรมการ
เรื่องการว่าง คณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom)
สมาคมสินเชื่อ และการเงินโรงเรียน นอกจากนี้ก็ยังมีคณะกรรมการเกี่ยวกับกฎหมาย เกี่ยว
กับมาตรฐานครู และคณะกรรมการเกี่ยวกับการพ้นจากงานของครู

การช่วยเหลือด้านสวัสดิการของ NEA นี้รวมไปถึงการให้คำปรึกษาหารือด้วยโดย
NEA จะมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (specialists from the NEA staff) คอยให้คำแนะนำ

³⁰ ขอบ ประพันธ์เนติวุฒิ, "สถาบันสวัสดิการครูในไต้หวัน" วิทยาสาร, ปีที่ 24
ฉบับที่ 15 (15 เมษายน 2516), 30 - 31

แก่สมาชิกเป็นการส่วนตัว และสมาคมอื่น ๆ ที่อยู่ในภาคีเดียวกันโดยทั้งทอมเป็นจดหมาย และการให้คำปรึกษาโดยการประชุมปรึกษาหารือ การช่วยเหลือค่านสวัสดิการนั้นนับว่าได้ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการทำงานมาก เพราะครูจะไม่อยู่โดดเดี่ยวต่อไป แต่เขามีผู้คอยช่วยเหลือ ตลอดจนอย่างสมศักดิ์ศรี การต่อสู้ช่วยเหลือของ NEA ในค่านนั้น เวสเลย์ ได้กล่าวยืนยันว่า เมื่อห้าสิบปีที่แล้วครู ครูใหญ่ หรือศึกษานิเทศก์ อาจถูกปลดออกจากงานโดยการตัดสินใจตามอำเภอใจของคณะกรรมการโรงเรียนอย่างไม่มีการโต้แย้ง แต่เดี๋ยวนี้ผู้ทำงานในวิชาชีพครูทั่วประเทศรู้สึกว่า การกระทำอย่างไร้คุณธรรมเช่นนั้น เขาจะขอความช่วยเหลือได้จาก NEA³¹

บทบาทและกิจกรรมของครูสภาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานค่านสวัสดิการ

การดำเนินงานค่านสวัสดิการของครูสภานั้นเป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยการบริหารนั้นมีใช้จะคำนึงถึงแต่ผู้เป็นสมาชิกเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปยังครอบครัวของสมาชิกด้วย ผลงานมีดังนี้

1. ให้เงินช่วยเหลือสมาชิกครูสภาที่ประสบอัคคีภัย อุทกภัย และภัยต่าง ๆ
2. การขอ คค่าโดยสารรถไฟและเครื่องบินให้แก่สมาชิกครูสภา
3. การช่วยเหลือสมาชิกครูสภาและครอบครัวที่เจ็บป่วย เช่น จัดให้มีสถานพยาบาล
4. องค์การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกครูสภา (ช.พ.ค.)
5. การจัดหาปณสถานให้แก่สมาชิกครูสภาที่ถึงแก่กรรม
6. การจัดงานวันครู
7. การช่วยเหลือสมาชิกครูสภาในวัยชรา และการจัดตั้งมูลนิธิช่วยครูอาวุโสใน

พระบรมราชูปถัมภ์

8. การช่วยเหลือบุตรครู และการจัดตั้งมูลนิธิช่วยการศึกษาบุตรสมาชิกครูสภา
9. การจัดสรรที่ดินสำหรับสมาชิกครูสภา
10. จัดสร้างบ้านพักสมาชิกครูสภาในต่างจังหวัด
11. จัดสร้างหอพักสมาชิกครูสภา

³¹ Wesley, op. cit., p. 337

12. สร้างบ้านพักตากอากาศสำหรับสมาชิกคุรุสภา
13. การช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาในการประกอบพิธีสมรส
14. การช่วยเหลือจัดหาหนะบริการสมาชิกคุรุสภา
15. การช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาในด้านกฎหมาย
16. องค์การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกคุรุสภาในกรณีที่ถูกสมรสถึงแก่กรรม (ช.พ.ส.)
17. ตั้งชุมนุมคนตรี ชุมนุมละครของคุรุสภา
18. ช่วยลดค่าครองชีพให้แก่สมาชิก โดยให้มีร้านค้าเสื้อผ้าราคาถูกกว่าท้องตลาด
19. ตั้งร้านสหกรณ์สมาชิกคุรุสภา เพื่อจำหน่ายสินค้าให้กับสมาชิกในราคาถูกกว่า

ท้องตลาด

3. บทบาทและกิจกรรมด้านการบริหารงานบุคคลแทน ก.พ. และ ก.จ.

คุรุสภามีส่วนที่ไม่เหมือนกับสถาบันของครูอื่น ๆ คือมีงานด้านการบริหารงานบุคคลเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งอย่าง ทั้งนี้เป็นไปโดยที่กฎหมายได้กำหนดให้คุรุสภามีบทบาทในด้านนี้ด้วย สาเหตุที่กฎหมายกำหนดให้คุรุสภามีบทบาทในด้านการบริหารงานบุคคลด้วยก็เนื่องด้วยต้องการให้ครูปกครองครูด้วยกันเอง เพราะอาชีพครูไม่เหมือนกับข้าราชการอื่น ๆ บางอย่างครูควรได้รับสิทธิหรือได้รับการยกเว้น ซึ่งไม่มีใครทราบความจำเป็นและเห็นความสำคัญได้นอกจากครูด้วยกันเอง

ความหมายของการบริหารงานบุคคล

บีช³² (Beach) กล่าวว่าการบริหารงานบุคคลคือการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวบุคคล การคัดเลือกตัวบุคคล การฝึกอบรม การกำหนดสิ่งตอบแทนต่าง ๆ การควบคุมอัตราค่าจ้าง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การสร้างภาวะผู้นำตลอดจนการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร

นิโกร³³ (Nigro) มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานบุคคลว่าเป็น

³² Dale S. Beach, Personnel: The Management of People at Work (New York: The Macmillan Company, 1965), p. 54.

³³ Felix A. Nigro, Public Personnel Administration (New York: Henry Holt & Co., 1958), p. 36.

การคัดเลือกคนเข้าทำงาน และการใช้คนที่มียู่แล้วให้ทำงานอย่างมีคุณภาพสูง และได้ผลงานมากที่สุด

บุญชนะ อัคราการ³⁴ กล่าวว่าการบริหารงานบุคคลคือการที่จะจัดให้ได้บุคคลเข้ามาในองค์การ การกำหนดค่าแห่งหน้าที่และเงินเดือนให้เหมาะสม และให้ได้ทำงานที่เป็นประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ให้สวัสดิการพอสมควร ให้มีจิตใจที่จะตั้งใจทำงาน และเมื่อออกจากงานแล้ว ก็ให้มีโอกาสได้รับบำเหน็จบำนาญ หรือเงินเดือนตอบแทนตามสมควร

โดยสรุปการบริหารงานบุคคลคือการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับบุคคลซึ่งนับตั้งแต่แรกเริ่มเข้าทำงาน กำลังปฏิบัติงาน และออกจากงานไปแล้ว

ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคล

ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องของทางการศึกษานั้น แคลด์เท็ตเทอร์³⁵

(Casttetter) ได้แบ่งไว้ 11 ประการคือ

1. การวางแผนกำลังคน (Manpower Planning)
2. การกำหนดค่าตอบแทน (Compensation)
3. การสรรหา (Recruitment)
4. การคัดเลือก (Selection)
5. การบรรจุ (Induction)
6. การพัฒนา (Development)
7. การประเมินผล (Appraisal)
8. การบำรุงรักษา (Personnel Service)
9. การประกันความมั่นคง (Security)

³⁴บุญชนะ อัคราการ, "เทคนิคการบริหารบุคคล" วารสารการบริหาร, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (2512), 14.

³⁵William B. Casttetter, The Personnel Function in Educational Administration (New York: The Macmillan Company, 1972), p. 55.

10. การรวมตัวเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ (Collective Negotiation)

11. สมาคมวิชาชีพ (Organization Democracy)

ส่วนกิบสัน และฮันท์³⁶ (Gibson and Hunt) ได้จำแนกโปรแกรมการบริหารงานบุคคลไว้ 10 ประการคือ

1. การว่าจ้าง (Employment Procedures)

2. การบรรจุ (Placement Procedures)

3. การเลื่อนตำแหน่ง (Promotion Procedures)

4. การประเมินผลงาน (Appraisal Procedures)

5. การร้องทุกข์ (Grievance Procedures)

6. การพัฒนาบุคคล (Group Activity)

7. การบันทึกประวัติ (Personnel Records)

8. การกำหนดนโยบาย และการดำเนินงาน (Written Policies and Procedures)

9. การบริหารเงินเดือน (Salary Determination)

10. ความงอกงามทางวิชาชีพ (Professional Growth)

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องที่กว้างขวางมาก ในฐานะที่ครูสภาเป็นหน่วยงานที่จะต้องดำเนินงานเหล่านี้ในส่วนของครู จึงขอรายงานของครูสภามากล่าวไว้ด้วยในที่นี้ การปฏิบัติหน้าที่แทน ก.พ. และ ก.จ. นั้นครูสภามีอำนาจดำเนินการได้เป็นบางอย่าง เท่านั้นมิใช่อำนาจเต็ม บางส่วนเป็นอำนาจเต็มของ ก.พ. ครูสภาที่ไม่มีอำนาจปฏิบัติการแทนได้ เช่นการออกกฎวางระเบียบ กำหนดอัตราเงินเดือนตามวุฒิ เป็นต้น ครูสภาที่มีอำนาจปฏิบัติการได้ในเรื่องต่อไปนี้คือ การรักษาทะเบียนประวัติของข้าราชการครู การกำหนดหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก หรือการสอบแข่งขัน เพื่อรับทุนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ การเรียก

³⁶R. Oliver Gibson and Herold C. Hunt, The School Personnel Administrator (Boston: Houghton Mifflin Company, 1965), p. 423

เอกสารจากกระทรวง ทบวง กรม ใหญ่แทนกระทรวง ทบวง กรม หรือพนักงานมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาของคุรุสภา ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนให้อำนาจไว้แก่ ก.พ. การบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้ว การยกเว้นการขาดคุณสมบัติของผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามกฎหมาย การพิจารณาลงโทษข้าราชการครู การสั่งให้ข้าราชการครูออกจากราชการ ตลอดจนการพิจารณาอุทธรณ์ของข้าราชการครู

ในรอบ 30 ปีที่ผ่านมาคุรุสภาได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลในส่วนที่ปฏิบัติแทน ก.พ. และ ก.จ. มากมาย สรุปเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ใดดังนี้

1. เกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือนให้สูงขึ้น
2. เกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งให้เป็นอันดับสูงขึ้น
3. เกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ
4. เกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือนตั้งใหม่
5. เกี่ยวกับการโอนอัตราเงินเดือน
6. เกี่ยวกับการสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือน
7. เกี่ยวกับการใช้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ
8. เกี่ยวกับการยุบและฟื้นอัตราเงินเดือน
9. เกี่ยวกับการปรับเงินเดือนตามวุฒิ
10. เกี่ยวกับการโอน
11. เกี่ยวกับการอนุมัติให้มีตำแหน่งในส่วนราชการ
12. เกี่ยวกับวินัย
13. เกี่ยวกับ ก.พ. 7

สรุปในเรื่องเอกสารอ้างอิงนี้ผู้วิจัยได้พยายามนำหลักการที่เกี่ยวกับสมาคม หรือสถาบันทางวิชาชีพโดยเฉพาะวิชาชีพครูมากล่าวถึง รวมทั้งไต่ถามเอาลักษณะของสถาบันวิชาชีพครูของต่างประเทศมากล่าวอ้างอิงเพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้มองเห็นถึงลักษณะของสถาบันครูในต่างประเทศและของไทยเรา กับทั้งไต่ถามเอาบทบาทและกิจกรรมของสถาบันครูอื่น ๆ ที่เขาได้ดำเนินการในค่านิยมศีลธรรม และส่งเสริมวิชาการกับสมาชิกของเขามากล่าวถึงไว้ด้วย รวมทั้งได้สรุปผลงานของคุรุสภาทั้ง 3 ด้าน เท่าที่ได้ปฏิบัติมาในระยะเวลา 30 ปี นับตั้งแต่ก่อตั้งเป็น "คุรุสภา"

จากหลักการของสถาบันวิชาชีพที่ได้อ้างอิงถึง และจากผลงานของสถาบันวิชาชีพที่พหุของ
ต่างประเทศที่เขาจัดทำกัน งานางานของคุรุสภาที่โคมมิชชั่นอยู่และบางอย่างได้ทำไปแล้วนั้น เมื่อ
นำมาเปรียบเทียบกันดูแล้วจะเห็นว่าคุรุสภามีผลงานที่ไม่ค่อยไปกว่าประเทศอื่น ๆ เลย เมื่อ
คำนึงถึงลักษณะเศรษฐกิจและความเจริญด้านวิชาการ เท่าที่ประเทศเล็กอย่างไทยเราเป็นอยู่
และน่าจะภูมิใจด้วยซ้ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในแถบเอเชียด้วยกันบางประเทศ เช่น คุเวต
เมื่อปี 2506 นั้น ไทยเรามีคุรุสภาได้ 18 ปีแล้ว แต่คุเวตยังไม่มีสมาคมครูหรือองค์การทางวิชา
ชีพครูเลย³⁷

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุรุสภา

มีงานวิจัยอยู่หลายฉบับที่วิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกคุรุสภาที่มีต่องาน และ
บริการของคุรุสภาคือ

1. ทิพย์วรรณ สุวรรณช่าง³⁸ ได้เสนอวิทยานิพนธ์เสนอคณะครุศาสตร์ เรื่อง "การ
สำรวจครูในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2507" มีส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับงานบริการด้าน
สวัสดิการของคุรุสภาคือ ครูร้อยละ 35 ใ้รับบริการทางสวัสดิการ ครูร้อยละ 27 ให้ความเห็น
ว่าได้รับความรู้ทางวิชาการ ความต้องการของครูนั้นแสดงความคิดเห็นว่าต้องการโอกาสไป
ศึกษาต่อและความช่วยเหลือให้มีรายได้พิเศษ และต้องการที่อยู่อาศัย

2. สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์³⁹ ได้เสนอวิทยานิพนธ์เสนอคณะครุศาสตร์ เรื่อง "การ
สำรวจความต้องการในค่านสวัสดิการของสมาชิกคุรุสภาเฉพาะข้าราชการครูในจังหวัดพระนคร"

³⁷ World Confederation of Organizations of the Teaching
Profession, op. cit., p. 89

³⁸ ทิพย์วรรณ สุวรรณช่าง, "การสำรวจครูในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี พ.ศ.
2507", (วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2507.), หน้า 47-61 (พิมพ์คัด)

³⁹ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์, "การสำรวจความต้องการในค่านสวัสดิการของสมาชิกคุรุสภา
เฉพาะข้าราชการครูในจังหวัดพระนคร", (วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 38-40 (พิมพ์คัด)

ผลการวิจัยปรากฏว่าด้านการช่วยเหลือบุตรสมาชิกคุรุสภาควรให้ทุนการศึกษาแก่บุตรสมาชิกที่ยากจน ด้านการการรักษาพยาบาลคุรุสภาควรช่วยจ่าย 50 % ของค่าใช้จ่ายจริงสถานพยาบาลของคุรุสภาควรมีแพทย์และพยาบาลเพิ่มขึ้น และสถานพยาบาลคุรุสภาควรบริการโดยไม่คิดเงิน นอกจากนี้สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่าต้องการการช่วยเหลือเรื่องที่พักอาศัย ต้องการให้คุรุสภาตั้งกองทุนเงินกู้บริการสมาชิก และให้คุรุสภาแจ้งเรื่องการใช้จ่ายเงินค่าบำรุง

3. สายสวาท เมทะนี⁴⁰ คุรุสภาวิทยานิพนธ์ต่อคณะครุศาสตร์ เรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และบริการที่คุรุสภาให้แก่สมาชิก" ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครู จำนวน 338 ฉบับ ได้รับคืนมา 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.18 ผลการวิจัยมีดังนี้คือ

1) สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในงานและบริการของคุรุสภา สมาชิก 3 ใน 4 ไม่ทราบว่าในรอบปีหนึ่ง ๆ คุรุสภาปฏิบัติงาน และจัดบริการใดเพิ่มขึ้นบ้าง บริการสวัสดิการสมาชิกมีส่วนร่วมมากยกเว้นการขอลดราคาค่าเครื่องบินและการขอทุนเพื่อการศึกษาบุตร บริการด้านความรู้สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ยกเว้นการเดินทางเพื่อศึกษาระหว่างฤดูร้อน และการเป็นสมาชิกชุมนุมละคร

2) บริการที่คุรุสภาจัดให้สมาชิกยังไม่เป็นที่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับ การอบรมและทุนการศึกษาของบุตรสมาชิก ในด้านการส่งเสริมความรู้ บริการที่สมาชิกเห็นว่าจัดยังไม่เพียงพอได้แก่การจัดทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ หนังสือสำหรับค้นคว้าในห้องสมุด คุรุสภายังไม่เพียงพอ

/ จากสรุปผลของการวิจัย ผู้วิจัยได้กล่าวว่าผู้ที่มิอาชีพการนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะสมาชิกยังมีปัญหาและอุปสรรคทั้งในด้านการเพิ่มพูนความรู้ และด้านสวัสดิการสมควรได้รับการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนต่อไป

⁴⁰สายสวาท เมทะนี, "การสำรวจความคิดเห็นของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และบริการที่คุรุสภาให้แก่สมาชิก" (วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 48 - 60 (พิมพ์คัด)

4. นิตยา อธิตนันท์⁴¹ ได้เสนอวิทยานิพนธ์ต่อคณะครุศาสตร์ เรื่อง "ทัศนคติของครูในจังหวัดศรีสะเกษที่มีต่องานและบริการที่คุรุสภาให้แก่สมาชิก" ผลของการวิจัยสรุปว่า บริการที่คุรุสภาจังหวัดศรีสะเกษจัดให้กับสมาชิกนั้นยังไม่เพียงพอ สำหรับบริการด้านส่งเสริมความรู้ที่อยู่ในขั้นเพียงพอ แต่ที่ไม่เพียงพอคือการจัดหาทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ที่คุรุสภาจัดให้สมาชิก ด้านสวัสดิการสมาชิกมีส่วนร่วมมากได้แก่การขอลดราคาค่าโดยสารรถไฟ และการไต่ลดค่ารักษาพยาบาล ส่วนบริการที่สมาชิกไม่ได้มีส่วนร่วมคือการขอลดราคาค่าเครื่องบิน และการขอทุนการศึกษาของบุตรสมาชิก

5. เผด็จ พัดนพิชัย⁴² ได้วิจัย เรื่อง "การส่งเสริมฐานะครูของคุรุสภา" พบว่าเท่าที่คุรุสภาได้ดำเนินงานมาเป็นเวลา 17 ปี ปรากฏว่าได้ดำเนินการส่งเสริมฐานะครูอย่างมาก แม้จะไม่สมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 ก็ทำเหมาะสมแก่ฐานะของคุรุสภา ถ้าหากจะขยายงาน คุรุสภาต้องเป็นหน่วยงานใหญ่กว่านี้ มีเจ้าหน้าที่ เงิน และเครื่องมือพร้อมมูล แต่คุรุสภาก็ไม่อาจเติบโตได้รวดเร็วทันสนองความต้องการของครูจำนวนมาก ปัญหาในการปฏิบัติงานจึงมีอยู่เสมอ คุรุสภาไม่ใช่เป็นส่วนราชการ แม้จะเขียนไว้ว่าเงินดำเนินงานส่วนหนึ่งได้มาจากรัฐบาล แต่ก็ได้รับมาเพียงครั้งเดียวเมื่อปี 2501 เป็นค่าก่อสร้างอาคารคุรุสภาจำนวน 3,700,000 บาท เงินช่วยเหลือด้านอื่นไม่ปรากฏ ผู้วิจัยเสนอว่า ถ้ารัฐบาลได้ตั้งงบประมาณช่วยเหลือคุรุสภาสม่ำเสมอจะทำให้คุรุสภาดำเนินงานส่งเสริมฐานะครูให้กว้างขวางมั่นคงแน่นอน เป็นประโยชน์ต่อครูยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ เพราะในการตั้งเงินอุดหนุนนั้น ถ้าให้แม่ปีละไม่มากก็เป็นภาระลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลด้านอื่นลง เช่นกรณีที่รัฐบาลต้องสิ้นเปลืองงบประมาณปีละมาก ๆ ในการจ้างครูมาสอนนักเรียนที่สอบไล่ตกปีละมาก ๆ หรือครูขาดสอนเพราะฐานะ

⁴¹ นิตยา อธิตนันท์, "ทัศนคติของครูในจังหวัดศรีสะเกษที่มีต่องานและบริการที่คุรุสภาให้แก่สมาชิก" (วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), หน้า 62 - 63 (พิมพ์คัด)

⁴² เผด็จ พัดนพิชัย, "การส่งเสริมฐานะครูของคุรุสภา" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2505). (จัดสำเนา)

ความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมไม่ดี ถ้าฐานะความเป็นอยู่ของครูดีขึ้น ก็จะทุ่มงบประมาณได้มาก

6. สุติน เอมะพัชน์⁴³ ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานบุคคลของคุรุสภา (เฉพาะข้าราชการครู)" พบว่าคุรุสภามีได้มีฐานะเป็นเพียงองค์การกลางบริหารงานบุคคลอย่างเดียว เช่น ก.ค. และ ก.อ. แต่คุรุสภายังมีฐานะเป็นสถาบันอาชีพคล้ายกับสถาบันอาชีพอื่น ๆ เช่น แพทยสมาคม เนติบัณฑิตยสภา เป็นต้น ซึ่งสถาบันอาชีพเหล่านี้มีได้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลแก่ข้าราชการประเภทใดเลย คงทำหน้าที่แต่เพียงผู้รักษารายบรรดของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ในฐานะ 2 บทบาทเช่นนี้ การดำเนินงานของคุรุสภาจึงยุ่งยากขึ้น กล่าวคือ ในฐานะเป็นหน่วยกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู แต่ไม่มีอำนาจในการตรากฎ และระเบียบในการดำเนินงานของตนเองได้ อำนาจต่าง ๆ ยังเป็นของ ก.พ. อยู่ คุรุสภาเป็นแต่เพียงหน่วยงานที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ ก.พ. เท่านั้น คุรุสภาจึงมิได้ทำหน้าที่เป็นองค์การกลางบริหารงานบุคคลอย่างสมบูรณ์ จึงไปดำเนินบทบาทในฐานะเป็นสถาบันอาชีพครูเสียเป็นส่วนใหญ่ การบริหารงานบุคคลแม้ไม่มีคุรุสภา ก.พ. ก็สามารถปฏิบัติเองได้ คุรุสภาแม้จะมีอำนาจในการควบคุมให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน คุรุสภาก็มีหน้าที่ในการควบคุมเท่าที่ถูกกำหนดมาให้ควบคุมเท่านั้น มิได้อำนาจเกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการใดอย่างกับองค์การกลางบริหารงานบุคคลอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า น่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 ใหม่โดยให้อำนาจแก่คุรุสภาในการจัดการบริหารงานบุคคล เฉพาะข้าราชการครูเช่นเดียวกับ ก.ค. ก.อ. หรือมีคณะที่คุรุสภาปฏิบัติแต่เฉพาะค่านสถาบันอาชีพครูแต่อย่างเดียว

⁴³ สุติน เอมะพัชน์, "การบริหารงานบุคคลของคุรุสภา (เฉพาะข้าราชการครู)"

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2501)

(ฉีกสำเนา)

✓ จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นพอจะสรุปได้ว่า คุรุมีความต้องการด้านที่พักอาศัย และต้องการจะมีโอกาสก้าวหน้าทางด้านวิชาการ และให้คุรุสภาได้ช่วยเหลือในด้านกาให้บริการด้านรักษาพยาบาลให้มากขึ้น บริการต่าง ๆ ที่คุรุสภาจัดให้กับสมาชิกส่วนใหญ่สมาชิกได้ใช้บริการเหล่านี้ ยกเว้นการขอลดราคาค่าโดยสารเครื่องบิน การขอกู้เงินเพื่อการศึกษาสำหรับบุตรสมาชิก การเดินทางเพื่อการศึกษาระหว่างฤดูร้อน และการเป็นสมาชิกชุมนุมละครของคุรุสภา ในด้านการให้บริการต่าง ๆ ของคุรุสภานั้นปรากฏว่า คุรุสภามีได้รับความช่วยเหลือด้านงบประมาณจากรัฐบาล ดังนั้นการให้บริการต่าง ๆ จึงเป็นไปอย่างเชื่องช้าไม่ทันกับความต้องการของครู ทั้งนี้เพราะคุรุสภามีเจ้าหน้าที่และงบประมาณอันจำกัด ถ้าหากรัฐบาลได้ทำการช่วยเหลือในด้านงบประมาณให้กับคุรุสภามากแล้ว คุรุสภาคงมีโอกาที่จะจัดบริการเพื่อสนองความต้องการของครูให้ดีขึ้นได้ ซึ่งผลของการช่วยเหลือครั้งนี้จะทำให้ครูมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ซึ่งผลสะท้อนนี้ก็จะตกอยู่กับการศึกษาของชาติด้วย

งานในด้านการบริหารงานบุคคลของคุรุสภานั้น ปรากฏว่าคุรุสภาทำหน้าที่ถึงสองบทบาทคือเป็นสถาบันอาชีพครู และเป็นหน่วยงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูด้วย ลักษณะเช่นนี้ทำให้การดำเนินงานของคุรุสภาเป็นไปอย่างยุ่งยาก เพราะอำนาจในการบริหารงานบุคคลของคุรุสภามีน้อย อำนาจจริง ๆ ยังอยู่ที่ ก.พ. ดังนั้นงานส่วนใหญ่ของคุรุสภาจึงเป็นไปในด้านสถาบันอาชีพครู เมื่อเป็นดังนี้จึงมีผู้เสนอความคิดเห็นว่าคุรุสภาควรมีอำนาจเต็มในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู หรือมีฉะนั้นคุรุสภาควรปฏิบัติหน้าที่เป็นสถาบันอาชีพครูแต่อย่างเดียว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและกิจกรรมขององค์การครูในต่างประเทศ

1. ในปี 1973 วอร์ด⁴⁴ (Ward) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทขององค์การครูในอนาคตว่าองค์การครูจะเน้นหนักบทบาทในด้านใด ผลของการวิจัยของ วอร์ด เป็นดังนี้
 - 1) ในอนาคตประมาณปี ค.ศ. 1975 สมาคมครูระดับท้องถิ่นจะมีบทบาทในด้านปรับปรุงและพัฒนาโยบายทางการสอนร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียน
 - 2) สมาคมครูระดับรัฐจะมีอำนาจในทางกฎหมายมากขึ้น ในด้านการออกใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพ ในราวปี ค.ศ. 1982
 - 3) การให้ข่าวสารด้านการปรับปรุงการสอนโดยผ่านองค์การของครูจะมีความสำคัญน้อยลง
 - 4) การทำหน้าที่ตามมาตรฐานครูจะมีความสำคัญน้อยลงเช่นกัน
 - 5) สมาคมครูต่าง ๆ คณะกรรมการโรงเรียน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานของรัฐบาล มีแนวโน้มว่าจะร่วมมือกันมากขึ้น เฉพาะสมาคมครูไม่ปรารถนาที่จะปฏิบัติด้านปรับปรุงด้านวิชาชีพและการสอนแต่เพียงลำพัง ต้องการจะร่วมมือกับผู้อื่นมากขึ้น และการร่วมมือกันนั้นจะเป็นไปในด้านการต่อสู้เรียกร้องเพื่อการต่อรอง (collective bargaining)
2. ในปี ค.ศ. 1965 คลาร์ก⁴⁵ (Clark) ได้ส่งคำถามไปยังครูและผู้บริหาร

⁴⁴William Douglass Ward, "The Role of Teacher Organizations in Professional Development and Instructional Improvement as Perceived by Selected Teacher Organization Leaders," Dissertation Abstracts Vol.34 No.3 (September 1973) 1069 - A

⁴⁵Robert Lee Clark, "The Roles and Positions of NEA and of the AFT in Collective Negotiations: Opinions of Teachers and School Administrators of Five Selected School Districts in Illinois," Review of Educational Research Vol. 37 No. 1 - 5, 1967.

การศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ (Illinois) รวมทั้งหมด 5 เขตการศึกษาด้วยกัน คาดได้สรุปผลของการวิจัยว่า ครูที่เป็นสมาชิกของ "สมาคมการศึกษาแห่งชาติแห่งสหรัฐอเมริกา" (NEA) มีแนวโน้มว่าพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูที่เป็นสมาชิกของ "สหพันธ์ครูแห่งสหรัฐอเมริกา" (AFT) ทั้งกลุ่มครูและผู้บริหารการศึกษามีความเห็นตรงกันว่า NEA มีบทบาทเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ และการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ AFT มีบทบาทเน้นหนักด้านเงินเดือนของครู และสภาพในการทำงาน

3. ในปี ค.ศ. 1965 บราวเดอร์⁴⁶ (Browder) ได้วิเคราะห์โครงสร้างและสมาชิกของ AFT โดยสุ่มตัวอย่างสมาชิกจำนวน 150 คน เขาได้สรุปผลการวิจัยว่านโยบายและแนวทางสนับสนุนของ AFT จะเน้นหนักในด้านเศรษฐกิจ และจุดประสงค์ขององค์การวิชาชีพครูแห่งหนึ่งคือการช่วยเหลือสมาชิก ผลวิเคราะห์ด้านสมาชิกปรากฏว่าร้อยละ 54 ของสมาชิกมีค่าเป็นผู้ที่ทำงานระดับกรรมการ และร้อยละ 64 ที่บิดาของเขามีได้จบจากโรงเรียนมัธยมชั้นสูง (high school)

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การครู สำหรับครูสภาเท่าที่ค้นพบได้ถือว่ามีประโยชน์ แต่เป็นการวิจัยที่เก่าแก่ประมาณ 10 กว่าปีมาแล้ว ซึ่งน่าจะถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยจะทันสมัยแล้ว ส่วนองค์การครูในต่างประเทศการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและกิจกรรมขององค์การครูระดับสูงคือระดับชาตินั้นไม่ค่อยมี มักจะมีในระดับท้องถิ่น (ของประเทศสหรัฐอเมริกา) NEA ซึ่งเป็นองค์การครูระดับชาติของสหรัฐอเมริกานั้นมีหน่วยงานวิจัยของตัวเองอยู่แล้วคือ Reserch Division ซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์มาก หน่วยงานวิจัยนี้จะทำการวิจัยเฉพาะเรื่อง เฉพาะบทบาทที่ NEA กระทำอยู่กับสมาชิก ผลของการวิจัยจะทำงานของตรงกับความต้องการและตรงกับสภาพสังคมของครูมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น NEA ได้ทำการ

⁴⁶ Lesley Hughes Browder, Jr., "Teacher Unionism in America: A Descriptive Analysis of the Structure, Force, and Membership of the American Federation of Teachers," Review of Educational Research Vol. 37 No. 1 - 5, 1957.

วิจัยเรื่องความต้องการในการฝึกอบรมของครู⁴⁷ โดยมองเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างมากมาย และครูเองมีความต้องการที่จะได้ฝึกอบรมเพิ่มขึ้น NEA จึงสำรวจความคิดเห็นครูทั่วประเทศว่าต้องการจะได้รับการฝึกอบรมในด้านใดบ้าง ปรากฏว่าที่ครูมีความต้องการมากที่สุดก็คือ

- การใช้เครื่องมือช่วยการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (effective use of a paraprofessional as a teacher aide)
- การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยการสอน
- การใช้โทรทัศน์ในการศึกษา

ฯลฯ

ความต้องการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความต้องการไม่ต่างกัน ยกเว้นในเรื่องวิชาที่มีความชำนาญโดยเฉพาะ ครูชนบทมีความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการมากกว่าครูในเมืองในเรื่องต่อไปนี้คือ จิตวิทยาการเรียนรู้ วิธีการสอน และการใช้อุปกรณ์ด้านโสตทัศนศึกษา สำหรับความต้องการของครูชานเมืองกับครูในเมืองไม่แตกต่างกัน

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ชัดเจนว่าการวิจัยจะมีส่วนช่วยให้บทบาทและกิจกรรมขององค์การครูเป็นไปอย่างเหมาะสมอย่างยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴⁷ NEA Research Division, "Teachers' Needs for Inservice Training" NEA Research Bulletin Vol. 46 No. 3 (October, 1968), pp. 80 - 81.